

Pārskats par atkritumu izgāztuvēm un poligoniem Latvijā 2009. gadā

Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, pamatojoties uz Ministru kabineta 2006. gada 13. jūnija noteikumiem Nr. 474 „Atkritumu poligonu ierīkošanas, atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanas, slēgšanas un rekultivācijas noteikumi”, ir apkopojis datus par atkritumu izgāztuvēm un poligoniem 2009. gadā.

Latvijā 2009. gadā darbojās 37 legālas sadzīves (nebīstamo) atkritumu izgāztuves un poligoni, kur kopā tika apglabāts **639 932.121** tonnas nebīstamo atkritumu. Salīdzinājumā ar 2008. gadu izgāztuvēs apglabātais nebīstamo atkritumu daudzums ir samazinājies par 122 088,179 tonnām jeb 16 %, kas ir ievērojams apglabājamo atkritumu daudzuma samazinājums. 2009.gadā darbojās arī azbesta atkritumu apglabāšanas poligons „Dūmiņi” (Saldus rajonā), ko apsaimnieko SIA Vides projekti. Kopā ar ZAAO poligonu „Daibe” tika apglabātas **540,66** tonnas azbestu saturošu atkritumu, kas tiek klasificēti kā bīstamie atkritumi. Salīdzinājumā ar 2008.g. apglabātais azbestu saturošo atkritumu daudzums ir sarucis par 529,81 tonnām (gandrīz 50%).

Visām pārskatā iekļautajām atkritumu izgāztuvēm un poligoniem bija izsniegtas atkritumu apglabāšanas atļaujas. Salīdzinājumā ar 2008. gadu atkritumu izgāztuvju skaits ir samazinājies par 19. Nākošā gadā vēl samazināsies darbojošos izgāztuvju skaits, jo 2009.g. vēl darbojas dažas vecās izgāztuves.

Dati šim apkopojumam tiek ņemti no Valsts statistiskā pārskata „Nr.3 – Pārskats par atkritumiem” un pārskatiem, ko poligonu un izgāztuvju apsaimniekotāji iesniedz, pamatojoties uz MK not. Nr. 474.

Atkritumu veidi ir klasificēti saskaņā ar 2004.gada 30. novembra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 985 „Par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kas padara atkritumus bīstamus”. Apglabāšana izgāztuvēs [kods D1 – “apglabāšana uz zemes vai zemē” (atkritumu apglabāšanas poligonos vai izgāztuvēs)] ir klasificēta saskaņā ar 2004. gada 29. aprīļa Ministru kabineta noteikumiem Nr.365 „Noteikumi par atkritumu pārstrādes, reģenerācijas un apglabāšanas veidiem”.

Atbilstoši atkritumu izgāztuvju klasifikācijai visas 2009.gadā darbojošās atkritumu izgāztuves un poligonus var uzskatīt par apsaimniekotiem. Pamatojoties uz to un veicot aprēķinus saskaņā ar Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes izstrādātām vadlīnijām (*Revised guidelines “Intergovernmental Panel on Climate Change”*), pielietojot Pirmās pakāpes sabrukšanas aprēķinu metodi, Latvijas atkritumu izgāztuves 2009. gadā emitēja gaisā **28 253** tonnu metāna, kas ir viena no būtiskajām siltumnīcas efektu izraisošajām gāzēm.

Atkritumu izgāztuvēs bioloģiski noārdāmo atkritumu sadalīšanās rezultātā izdalītā atkritumu gāze - metāns ar dažu citu gāzveida vielu piemaisījumiem, tiek savākta:

- 1) SIA „Getliņi Eko” slēgtajā izgāztuves daļā un jaunajās apglabāšanas šūnās;
- 2) BO SIA „Liepājas RAS” slēgtajā „Šķēdes” izgāztuvē un jaunajā atkritumu poligonā „Ķīvītes”;
- 3) SIA ZAAO poligonā „Daibe”.

2009. gadā kopā tika savākts ~ 5847 tonnas tīra metāna, kas tika sadedzināts un iegūta enerģija. No kopējā emitētā metāna 2009.g. 17,15 % tika savākts.

Datus par infiltrāta daudzumiem ir noziņojuši 5 atkritumu poligoni:

Poligons	Infiltrāts (m3)
Getliņi	80903
Grantiņi	1709
Brakšķi	2093
Daibe	29976
Ķīvītes	9976

Visos šajos poligonos infiltrāts ir apsaimniekots atbilstoši vides prasībām, kas maksimāli samazina infiltrātā esošo kaitīgo vielu ietekmi uz vidi. Citi poligoni veic infiltrāta savākšanu, bet neziņo par kopējiem apjomiem. Vēl neslēgtajās izgāztuvēs nenotiek infiltrāta savākšana un uzskaitē. Tāpat poligonos tiek veikts virszemes ūdens un gruntsūdeņu regulārs monitorings.

1. tabula

**Atkritumu izgāztuvēs apglabātais atkritumu daudzums 2009. gadā
pa atkritumu klasēm (veidiem)**

Atkritumu klase	Atkritumu nosaukums	Apglabātais daudzums (t)
020104	Plastmasas atkritumi (izņemot iepakojumu)	85.600
020203	Patēriņam vai apstrādei nederīgi materiāli	0.920
020299	Citi šīs grupas atkritumi	183.920
030101	Mizu un korķa atkritumi	4180.000
030105	Zāģskaidas, koksnes atgriezumi, sabojāta koksne un koksnes daļiņas, kuras neatbilst 030104 klasei	55.520
100101	Kurtuvju pelni	25.980
100115	Līdzsadedzināšanā radušies izdedži un katlu atkritumi, kuri neatbilst 100114 klasei	2.060
101008	Citas izlietas liešanas veidnes, kas neatbilst 101007 klasei	3500.000
101199	Citi šīs grupas atkritumi	3688.440
150106	Jauktais iepakojums	50.000
160216	No nederīgām iekārtām izņemti citi komponenti, kuri neatbilst 160215 klasei	20.000
170107	Betona, ķieģeļu, dakstiņu, keramikas maisījumi, kuri neatbilst 170106 klasei	5827.810
170504	Augsne un akmeņi, kas neatbilst 170503 klasei	132.380
170904	Būvniecības atkritumi, kuri neatbilst 170901, 170902, 170903 klasei	9989.250
190801	Atkritumi no sietiem	146.540
190802	Atkritumi no smilšu uztvērējiem	191.340
190805	Sadzīves notekūdeņu attīrīšanas dūņas	31.630
200102	Stikls	24.860
200108	Bioloģiski noārdāmi virtuves atkritumi	10.600
200111	Tekstilizstrādājumi	8.080
200141	Skursteņu tīrīšanas atkritumi	13.020
200199	Citi šīs grupas atkritumi	1255.000

Atkritumu klase	Atkritumu nosaukums	Apglabātais daudzums (t)
200201	Bioloģiski noārdāmi atkritumi	11488.520
200202	Augsne un akmeņi	161.120
200203	Citi bioloģiski nenoārdāmi atkritumi	18.000
200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	584547.531
200303	Ielu tīrīšanas atkritumi	667.840
200307	Liela izmēra atkritumi	13626.160
160111 (BA)	Azbestu saturošas bremžu uzlikas	73.510
170605 (BA)	Azbestu saturoši būvmateriāli	310.550
170601 (BA)	Azbestu saturoši izolācijas materiāli	156.600
190702 (BA)	Izgāztuvju un poligonu filtrāts, kas satur bīstamas vielas	3049.000
	Kopā:	643521.781

2. tabula

Apglabāto atkritumu daudzumi un veidi Latvijas atkritumu poligonos un izgāztuvēs 2009.g.

	Poligona / izgāztuves nosaukums	Poligona / izgāztuves adrese	Poligona / izgāztuves apsaimniekotājs	Atkritumu klase	Apglabāto atkritumu daudzums (t)
1.	SA poligons "Janvāri"	"Janvāri", Laidzes pag., Talsu novads	SIA Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra"	200301	15225.060
				200303	98.800
				200202	161.120
				200102	24.860
				030105	55.520
				200201	117.380
				170107	232.520
				170904	198.840
				200307	0.420
2.	Rojas pagasta SA izgāztuve	Rojas novads	SIA "Kurzemes ainava Roja"	200108	10.600
				200111	1.200
				200301	26.640
				200303	2.000
3.	SA poligons "Pentuļi"	Vārves pagasts, Ventspils novads	Ventspils pilsētas BPU, "Labiekārtošanas kombināts"	200301	19735.230
				200307	2192.800
4.	SIA Kurekss koksnes atlikumu izgāztuve	Tārgales pagasts, Ventspils novads	SIA "Kurekss"	030101	4180.000
5.	SA izgāztuve "Ziedoņi"	Tumes pagasts, Tukuma novads	SIA "Kurzemes ainava"	200301	5565.000
6.	SA izgāztuve "Lielstrauti"	Pūres pagasts, Tukuma novads	Pūres pagasta padome	200301	240.000
7.	SA poligons "Brakšči"	Līvberzes pagasts, Jelgavas novads	SIA "Jelgavas komunālie pakalpojumi"	170904	830.420
				200301	30405.840
				200307	260.890

	Poligona / izgāztuves nosaukums	Poligona / izgāztuves adrese	Poligona / izgāztuves apsaimniekotājs	Atkritumu klase	Apglabāto atkritumu daudzums (t)
8.	SA poligons "Grantiņi"	Codes pagasts, Bauskas novads	SIA "Vides serviss"	200301	11067.760
9.	SA izgāztuve "Totēni"	Sērenes pagasts, Jaunjelgavas novads	Aizkraukles rajona SIA "Komunālo uzņēmumu kombināts"	101008	3500.000
				170107	851.000
				200301	12290.000
10.	SA izgāztuve "Āžukalns"	Klintaines pagasts, Pļaviņu novads	Pļaviņu novada dome	200301	24.840
11.	SA izgāztuve "Zvanītāji"	Sunākstes pagasts, Jaunjelgavas novads	Jaunjelgavas novada dome	200301	40.000
12.	SA izgāztuve "Koknese"	Kokneses pagasts, Koknese novads	Kokneses novada dome	200301	120.870
13.	SA izgāztuve "Putnukalns"	Seces pagasts, Jaunjelgavas novads	Jaunjelgavas novada dome	200301	8.460
14.	SA izgāztuve "Strobuki"	Pilskalna pagasts, Neretas novads	Neretas novada dome	200301	31.000
15.	SA poligons „Kaudzītes”	Litenes pagasts, Gulbenes novads	SIA „ALBA 5”	150106	50.000
				170904	494.000
				200203	18.000
				200301	8864.000
				200307	35.000
16.	Atkritumu poligons „Cīniši”	Demenes pagasts, Daugavpils novads	SIA "Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starpvaldību organizācija"	020104	3.840
				160216	18.800
				170107	646.440
				170504	132.380
				190801	146.540
				190802	191.340
200301	43522.179				
17.	SA izgāztuve „Stimbināja”	Mežāres pagasts, Krustpils novads	Krustpils novada dome	200301	36.800
18.	SA izgāztuve „Pāvilānu karjers”	Aknīstes novads	SIA Aknīstes pakalpojumi	200301	162.700
19.	SA izgāztuve „Salāte”	Rites pagasts, Viesītes novads	SIA Rites pakalpojumi	200301	27.000
20.	SA izgāztuve „Plaušu kalns”	Jēkabpils	SIA „Jēkabpils pakalpojumi”	200301	6227.000
21.	SA izgāztuve „Lejas Smani”	Variešu pagasts, Krustpils novads	Krustpils novada dome	200301	12.600
22.	SA izgāztuve "Dimzukalns"	Variešu pagasts, Krustpils novads	Krustpils novada dome	200301	12.600
23.	SA izgāztuve "Lindes"	Aronas pagasts	SIA “Madonas namsaimnieks”	200301	15522.930
24.	SA izgāztuve "Siliņi"	Kalsnavas pagasts	“Kalsnavas pašvaldības aģentūra”	200301	682.500
25.	SA izgāztuve "Poļakas"	Vīpes pagasts, Krustpils novads	Krustpils novada dome	200301	24.000

	Poligona / izgāztuves nosaukums	Poligona / izgāztuves adrese	Poligona / izgāztuves apsaimniekotājs	Atkritumu klase	Apglabāto atkritumu daudzums (t)
26.	SA izgāztuve "Ielejas"	Salas pagasts, Salas novads	Salas novada dome	200301	167.000
27.	SA izgāztuve "Siliņi"	Rubenes pagasts, Jēkabpils novads	Jēkabpils novada dome	200301	0.200
28.	SA izgāztuve „Spures”	Viesītes novads	Viesītes komunālā pārvalde	200301	398.400
29.	SA poligons "Križevnieki"	Križevnieki, Ozolaines pagasts, Rēzeknes novads	SIA "Austrumlatgales atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība"	020104	81.760
				020203	0.920
				100101	25.980
				100115	2.060
				160216	1.200
				170107	896.210
				200111	6.880
				200201	655.000
				200301	19423.380
200303	163.840				
200307	6.720				
30.	"Kūlkampji" ("Dūmiņi") Azbests atkritumu poligons	Brocēnu novads	SIA BOV Vides projekti	170605 (BA)	87.070
				170601 (BA)	156.600
				160111 (BA)	73.510
31.	SA izgāztuve "Vibsteri"	Brocēnu novads	P/U"Brocēnu ceļš"	200301	5865.170
32.	SA izgāztuve "Bārnieki"	Vadakstes pagasts "Krāces", Saldus novads	Saldus novada dome	200301	22.000
33.	SA izgāztuve "Bandzeri"	Nīgrandes pagasts, Saldus novads	Saldus novada dome	200301	28.800
34.	SA izgāztuve „Zīles"	Pelču pagasts, Kuldīgas novads	SIA „Kuldīgas komunālie pakalpojumi”	200301	539.850
35.	„Ķīvītes”, SA poligons	Grobiņas pagasts, Grobiņas novads	BO SIA „Liepājas RAS”	170904	8128.140
				200199	1255.000
				200201	3042.000
				200301	32698.770
				190702 (BA)	3049.000
36.	Atkritumu poligons "Daibe"	Stalbes pagasts, Pārgaujas novads	SIA ZAAO	020299	183.920
				101199	3688.440
				170605 (BA)	223.480
				170904	337.850
				190805	31.630
				200301	32585.230
200307	2733.160				

	Poligona / izgāztnes nosaukums	Poligona / izgāztnes adrese	Poligona / izgāztnes apsaimniekotājs	Atkritumu klase	Apglabāto atkritumu daudzums (t)
37.	Atkritumu poligons „Getliņi”	Stopiņu pagasts, Stopiņu novads	BO SIA „Getliņi EKO”	170107	3201.640
				200201	7674.140
				200301	289968.730
				200303	403.200
				200307	8397.170
38.	SA izgāztnes „Priedaine”	Jūrmalas pilsēta, Priedaine	SIA „Jūrmalas ATU”	200301	32974.992
Kopā:					643521.781

Pārskatu sastādīja:
LVGMC Vides risku daļa
Intars Čakars
tel: +371 67032034
e-mail: intars.cakars@lvgmc.lv